

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๑ บทนำ

การปรับเปลี่ยนของสภาพแวดล้อมของการพัฒนาทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ ในช่วงการพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างมาก การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้รายได้ต่อหัวของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นกว่า ๑๐ เท่า ในขณะที่เดียวกันจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็น ๖๗ ล้านคน ได้ส่งผลและกดดันต่อการใช้ทรัพยากรทำให้เสื่อมโทรมและก่อเกิดมลภาวะมากขึ้น มีการลดลงของพื้นที่ป่าและสัตว์ป่าสงวนอย่างต่อเนื่อง ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในแต่ละปี ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากทางเศรษฐกิจและส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน การลดลงของป่าชายเลน ความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำ ปะการัง น้ำทะเล และการกัดเซาะชายฝั่ง ต่างส่งผลต่อรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะผู้ยากจนในพื้นที่ซึ่งพึ่งพิงรายได้จากทรัพยากรดังกล่าว ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลต่อทั้งธรรมชาติ เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน และทำให้เกิดภัยพิบัติต่างๆ มากขึ้น และบ่อยครั้งขึ้น

ในขณะเดียวกันการผลิตและการบริโภคของผู้ประกอบการและประชาชนที่ฟุ่มเฟือย ขาดการตระหนักถึงการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในเรื่อง ขยะ น้ำเสีย คุณภาพอากาศที่เลวลง ปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม อันเนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น นโยบายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่มีความต่อเนื่อง ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องล้าสมัย และมักไม่มีการบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม ความพยายามในการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ เช่น การพัฒนาการเกษตร อุตสาหกรรม บริการท่องเที่ยว ล้วนส่งผลให้ปัญหาต่างๆ ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไข กลับสะสมพอกพูนมากขึ้น กลายเป็นปัญหาที่ซับซ้อนยากต่อการแก้ไขมากขึ้น ดังนั้น การดำเนินการในรูปแบบเดิมเพื่อแก้ไขปัญหาจึงไม่อาจดำเนินการแก้ไขได้อย่างประสบผล จำเป็นจะต้องมีการปฏิรูปการดำเนินการในรูปแบบต่างๆ ให้เกิดการรักษา พื้นฟูและใช้ประโยชน์ได้อย่างสมดุล ช่วยแก้ไขปัญหาที่เรื้อรัง มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีความสมดุลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

รัฐบาลปัจจุบันได้แสดงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการให้ความสำคัญกับการปฏิรูป โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศขึ้นต่อเนื่องจาก ในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา เพื่อทำหน้าที่ในการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้เกิดความสมดุลในด้านต่างๆ โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศชุดปัจจุบัน ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ให้ทำหน้าที่ยกร่างแผนปฏิรูปประเทศในช่วงเวลา ๙๐ วัน สำหรับการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการยกร่างแผนปฏิรูป โดยพิจารณาตามข้อบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศชุดนี้ได้ได้นำศาสตร์ของพระราชา มาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศฯ ด้วย โดยยึดหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” การใช้หลักวิชาความรู้ทั้งสมัยใหม่และภูมิปัญญาท้องถิ่น การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน ภายใต้แนวทางประชารัฐ การศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งการนำตัวอย่างความสำเร็จของพื้นที่ ชุมชน หรือองค์กรที่น้อมนำแนวทางแห่งศาสตร์ของพระราชา ไปสู่การปฏิบัติจนเกิดผลสัมฤทธิ์ และสนับสนุนให้เกิดการขยายผลไปสู่พื้นที่อื่นๆ ทั่วทั้งประเทศโดยเร็ว อันจะนำไปสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนวิถีการพัฒนาที่ยั่งยืน ในทุกมิติต่อไป

๑.๒ สรุปสาระสำคัญของแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เสนอประเด็นปฏิรูป ๖ เรื่องหลัก ได้แก่ ๑) **ทรัพยากรทางบก** ประกอบด้วย ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรดิน และทรัพยากรแร่ มีประเด็นปฏิรูปหลักจำนวน ๓ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๑๔ เรื่อง ๒) **ทรัพยากรน้ำ** มีประเด็นหลัก ๕ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๑๑ เรื่อง ๓) **ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** มีประเด็นหลัก ๑๓ เรื่อง ๔) **ความหลากหลายทางชีวภาพ** มีประเด็นหลัก ๖ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๘ เรื่อง ๕) **สิ่งแวดล้อม** มีประเด็นหลัก ๓ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒๐ เรื่อง และ ๖) **ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** มีประเด็นหลัก ๘ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๓ เรื่อง รวมทั้งสิ้นมีประเด็นปฏิรูปหลัก ๓๘ เรื่อง และประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๕๖ เรื่อง

โดยมีกรอบวงเงินงบประมาณในการดำเนินงานในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ที่สามารถประมาณการณได้ จำนวน ๒๘,๕๘๐.๔๘ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นปฏิรูปบางประเด็นที่ไม่ได้กำหนดวงเงิน ทั้งนี้ ให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมตามกิจกรรมการปฏิรูปต่อไป ดังนี้

เรื่อง ทรัพยากรทางบก

กรอบวงเงินงบประมาณ ๒๐,๑๗๐.๒๘ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเด็นปฏิรูปที่ไม่ได้กำหนดวงเงิน ทั้งนี้ให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมตามกิจกรรมการปฏิรูปต่อไป

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

หน่วยงานรับผิดชอบ: ทส. มท. กษ. วท. พม. อก. ศธ. พณ สธ. กอ.รมน. กท. ก.พ.ร. ก.พ. สตช. สงป. วช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๙ เรื่อง ได้แก่ ๑) พัฒนาศักยภาพภาครัฐเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าทั้งระบบ ๒) พัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ ๓) หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่ ๔) เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย ๕) ผลักดันพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นมรดกโลก ๖) จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ ๗) พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ๘) จัดการสัตว์ป่าเพื่อพัฒนาระบบนิเวศ สังคม และเศรษฐกิจ และ ๙) สนับสนุนและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ทรัพยากรดิน ประกอบด้วย ประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และ ๒) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ทรัพยากรแร่ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) เร่งรัดจัดทำพื้นที่ศักยภาพแร่และเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ๒) พัฒนาเครื่องมือกำกับดูแลการบริหารจัดการเหมืองแร่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และ ๓) สร้างกลไกเพื่อเสริมศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากการทำเหมืองแร่

เรื่อง ทรัพยากรน้ำ

กรอบวงเงินงบประมาณ พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมตามกิจกรรมการปฏิรูป

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

หน่วยงานรับผิดชอบ: ทส. อก. สธ. มท. คค. ตท. กษ. นร. สทช. สสนก. กผผ.

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) พัฒนาโครงการพัฒนาแหล่งน้ำตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และ ๒) ปรับปรุงวิธีบริหารโครงสร้างเชิงซ้อนร่วมกันอย่างเป็นระบบ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : การบริหารเชิงพื้นที่ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ ๑) บริหารจัดการร่วมกัน ๒) ถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบ ๓) บริหารการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๔) สมดุลการใช้น้ำทั้งผิวดินและใต้ดิน และ ๕) บริหารจัดการพื้นที่น้ำท่วมตามฤดูกาล

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓: ระบบเส้นทางน้ำ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) จัดการระบบเส้นทางน้ำ และ ๒) ดูแลรักษาเส้นทางน้ำในบริเวณโรงพยาบาลที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) ขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำและดูแลรักษาอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน และ ๒) เพิ่มการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ผิวน้ำในอ่างน้ำ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ความรู้ เทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการน้ำ

เรื่อง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กรอบวงเงินงบประมาณ ๕,๖๐๑.๒ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเด็นปฏิรูปที่ไม่ได้กำหนดวงเงิน ทั้งนี้ให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมตามกิจกรรมการปฏิรูปต่อไป

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

หน่วยงานรับผิดชอบ: ทส. มท. กท. คค. ยธ. กษ. กต. ทท. วท. พน. นร. สศช. สทช. ทร. สมช. ศรชล. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : การปรับสมดุลโครงสร้างองค์กรในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การบริหารจัดการขยะในทะเลและชายฝั่ง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : การบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่ง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : การบริหารจัดการการประมงทะเล

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ : การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำและแหล่งพลังงานในทะเล

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ : การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning)

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๙ : การอนุรักษ์ปะการังอย่างยั่งยืน

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ : การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๑ : การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๒ : การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๓ : การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ

กรอบวงเงินงบประมาณ พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมตามกิจกรรมการปฏิรูป

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

หน่วยงานรับผิดชอบ: ทส. กษ. วท. พณ. ศธ. วธ. สธ. TDRi สกว. อพ.สธ. สวทช. สวทน. อปท.

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) ปฏิรูปกฎหมาย และ ๒) การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) จัดทำแผนการวิจัยและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ ๒) ปฏิรูปองค์กรวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : พัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) พัฒนาค้นข้อมูลทรัพยากรชีวภาพระดับชาติ และ ๒) จัดทำบัญชีรายการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งตัวอย่าง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึงเครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) จัดทำแผนพัฒนาระบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และ ๒) สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แบ่งปัน และดำรงไว้ซึ่งองค์ความรู้

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เรื่อง สิ่งแวดล้อม

กรอบวงเงินงบประมาณ ๒๖ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเด็นปฏิรูปที่ไม่ได้กำหนดวงเงิน ทั้งนี้ให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมตามกิจกรรมการปฏิรูปต่อไป

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

หน่วยงานรับผิดชอบ: มท. ทส. สธ. พณ. นร. กค. อก. สงป. อปท.

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๑๐ เรื่อง ได้แก่ ๑) ลดขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดโดยสร้างแรงจูงใจในการคัดแยกและนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ๒) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะทุกประเภทที่ถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างเต็มรูปแบบ ตั้งแต่ครัวเรือนถึงปลายทาง ๓) ลดการผลิตและการบริโภคสินค้าที่ผลิตจากวัสดุที่ย่อยสลายยาก ๔) ขยายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของภาคเอกชนในการจัดการขยะอันตรายตั้งแต่ต้นทาง ๕) บังคับใช้มาตรฐานจัดการน้ำเสียอย่างเคร่งครัดตั้งแต่การขออนุมัติแบบก่อสร้าง ๖) ารพัฒนากลไกด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนหน่วยงานราชการ

ส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมชุมชนในการจัดการน้ำเสีย ๗) กระตุ้นการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อจูงใจให้โรงงานจัดการมลพิษที่ต้นทาง ๘) ปรับปรุงมาตรฐาน

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยเพิ่มข้อกำหนดด้านการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๙) ลด/เลิกการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ ๑๐) ขยายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของภาคเอกชนในการจัดการการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตรตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒: ปรับปรุงระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมลพิษ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๖ เรื่อง ได้แก่ ๑) กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำมาตรฐาน ให้คำแนะนำ ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะทุกประเภทตามหลักวิชาการให้ชัดเจน ๒) กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการกำกับดูแลการบริหารจัดการน้ำเสียตามหลักวิชาการเพื่อให้เกิดการบูรณาการในการจัดการ ๓) จัดทำทำเนียบการปล่อยและการเคลื่อนย้ายมลพิษและเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะอย่างโปร่งใส ๔) ปรับปรุงระบบติดตามและตรวจสอบมลพิษที่เกิดจากสถานประกอบการ โรงงาน ฟาร์ม ๕) กำกับควบคุมการใช้ตุลพิษของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้บทลงโทษกับสถานประกอบการที่กระทำผิดกฎหมาย และปรับปรุงบทลงโทษให้มีความรุนแรงมากขึ้น และ ๖) พัฒนาระบบและกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการควบคุม เฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการปล่อยมลพิษและการจัดการของเสียจากการผลิต

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ผลักดันทุกภาคส่วนให้ร่วมแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) กำหนดให้โครงการลงทุนของภาครัฐต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อและ/หรือความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งจัดทำมาตรการรองรับ ๒) เร่งรัดจัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยและข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๓) กำหนดกลไกที่เหมาะสมในการสร้างแรงจูงใจเชิงเศรษฐศาสตร์ให้ภาคเอกชนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ๔) ส่งเสริมให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาระบบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เรื่อง ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรอบวงเงินงบประมาณ ๒,๗๘๓ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเด็นปฏิรูปที่ไม่ได้กำหนดวงเงิน ทั้งนี้ให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมตามกิจกรรมการปฏิรูปต่อไป

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

หน่วยงานรับผิดชอบ: มท. ทส. สธ. พณ. นร. กค. อก. กพร. สงป. คปร.ทส. กพย. สคช. อปท. ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : การปฏิรูประบบและโครงสร้างการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EIA และ EHIA)

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ระบบการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Strategic Environmental Assessment : SEA)

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : ปฏิรูปการผังเมือง ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) วางผังเมืองและกำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยการใช้ระบบนิเวศท้องถิ่น และชุมชน เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเมือง ๒) การวางผังเมืองระดับชุมชน และผังพื้นที่เฉพาะท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ๓) การปฏิรูปมาตรการทางผังเมืองเพื่อกำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารในการพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวและพื้นที่รองรับน้ำด้วยระบบการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights : TDR)

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : การปฏิรูปเครื่องมือเศรษฐกิจศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : การปฏิรูปองค์กร ระบบแผน ระบบงบประมาณ และเครื่องมือบริหารจัดการ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ : การปฏิรูประบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ : การปฏิรูปกฎหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย

๑) จัดทำกฎหมายที่สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๑.๑) กฎหมายสิทธิชุมชนกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๒) กฎหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

๒) ปรับปรุงหรือพัฒนากฎหมายที่สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กฎหมายด้านทรัพยากรทางบก

(๑) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๒) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

(๓) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗

(๔) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕

(๕) พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๖) ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ...

(๗) ร่างประมวลกฎหมายป่าไม้ พ.ศ.

กฎหมายด้านทรัพยากรทางทะเล

ร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล พ.ศ.

กฎหมายด้านทรัพยากรน้ำ

(๑) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.๒๔๘๕

(๒) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

(๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐

(๔) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(๕) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๖) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๖

(๗) ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.

กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม

(๑) พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑

(๒) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

(๔) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๖) พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐

(๗) ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

(๘) ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.

กฎหมายด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

(๑) ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.

- (๒) ร่างพระราชบัญญัติสถาบันระบบความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.
- (๓) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพโดย ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวทางประชารัฐ พ.ศ.
- กฎหมายด้านระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๑) พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๒) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓) ร่างพระราชบัญญัติสิทธิชุมชน พ.ศ.
- (๔) ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.
- (๕) ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม พ.ศ.
- ๓) จัดทำกฎหมายรองรับการอนุรักษ์ตามพันธกรณีในความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก
- ๓.๑) กฎหมายรองรับความตกลงด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- ๓.๒) กฎหมายรองรับความตกลงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๓.๓) กฎหมายรองรับความตกลงด้านทางทะเล การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายรวม ๗๙ ฉบับ
- ๔) จัดทำกฎระเบียบที่ชัดเจนรองรับกระบวนการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่น
-